

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківської
державної академії культури
Протокол № 5 від 25 жовтня 2024 р.

Голова Вченої ради

_____ Василь ШЕЙКО

Введено в дію наказом № 245
від 28 жовтня 2024 р.

В.о. ректора

_____ Наталія РЯБУХА

ПОЛОЖЕННЯ
про інституційний репозитарій Харківської державної
академії культури

Харків, 2024

Дане Положення про інституційний репозитарій Харківської державної академії культури (надалі іменується «Положення») визначає основні поняття, найменування, призначення, склад і структуру та регламентує основні засади і політики організації та управління інституційним репозитарієм Харківської державної академії культури.

1. Загальні положення та терміни

1.1. Інституційний репозитарій Харківської державної академії культури (надалі іменується «Репозитарій») – відкритий електронний архів Харківської державної академії культури, що накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через Інтернет до матеріалів наукового, освітнього та навчально-методичного призначення, створених працівниками будь-якого структурного підрозділу, а також докторантами, аспірантами та здобувачами вищої освіти ХДАК.

1.2. Документи, розміщені в Репозитарії, є складовою частиною фонду електронних документів бібліотеки ХДАК.

1.3. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в такому визначенні:

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.

Твір – створений автором у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць, а також творів, представлених в електронній (у тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Відкритий доступ – це безкоштовний, постійний, повнотекстовий доступ до наукових та навчальних матеріалів через мережу Інтернет.

Депонування – розміщення твору в Репозитарії.

Депозитор – особа, яка розміщує твір в Репозитарії.

Договір приєднання – договір, умови якого встановлені Академією, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п. 1. ст. 534 Цивільного кодексу України).

Інтелектуальні права на твір включають виняткове право і особисті немайнові права.

Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканість твору, право на опублікування твору.

Виняткове (виключне) право – це майнове право особи, яка має щодо твору авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законом. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

1.5. Репозитарій Харківської державної академії культури – це інституційний репозитарій відкритого доступу, розміщений на програмно-технічних засобах ТОВ «Український фондів дім» (м. Київ), яке є розробником програмного забезпечення для функціонування Репозитарію. Академія доручає, а товариство бере на себе зобов'язання надавати безкоштовний постійний доступ через Інтернет до електронних повнотекстових документів наукового та навчально-методичного призначення, створених працівниками будь-якого структурного підрозділу Академії, докторантами, аспірантами, здобувачами вищої освіти Академії; забезпечувати захист інформації від пошкодження та несанкціонованого доступу.

1.6. Найменування Репозитарію:

Повна офіційна назва:

українською мовою – Репозитарій Харківської державної академії культури;

англійською мовою – Kharkiv State Academy of Culture Repository.

Скорочена назва:

українською мовою – Репозитарій ХДАК;

англійською мовою – eKhSACIR.

1.7. Адреса Репозитарію в Інтернеті:

1.8. У своїй діяльності Репозитарій ХДАК керується Законами України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про Національну програму інформатизації», «Про авторське право і суміжні права», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про видавничу справу», «Про розповсюдження примірників

аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», «Про доступ до публічної інформації», іншими організаційно-нормативними документами, затвердженими Міністерством освіти і науки України та Міністерством культури України, діючими стандартами з бібліографічного опису документів.

2. Призначення, завдання та функції

2.1. Призначенням Репозитарію є накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів академічної спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Основними завданнями Репозитарію є:

- забезпечення місця і способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяння зростанню популярності Академії шляхом представлення її наукової продукції у глобальній мережі;
- збільшення цитування наукових публікацій працівників Академії шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету;
- створення надійної і доступної системи обліку публікацій навчальних і наукових творів кафедр і окремих працівників.

2.3. Основними функціями Репозитарію є:

- наукова, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;
- освітня, що спрямована на сприяння освітньому процесу;
- довідково-інформаційна, що спрямована на задоволення інформаційних запитів культурологічно-мистецького спрямування та інших галузей знань;
- кумулятивна, що спрямована на поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами й електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. Управління

3.1. Керівні функції Репозитарію здійснює Ректорат, загальний контроль за функціонуванням – проректор з навчальної роботи, а в необхідних випадках – проректор з наукової роботи.

3.2. Основним виконавцем процесу функціонування Репозитарію є бібліотека Академії, яка також забезпечує технічну, програмну підтримку та працездатність програмних засобів.

3.3. Усі спірні питання щодо включення або вилучення документів із Репозитарію, кола осіб, які можуть розміщувати свої документи, переліку документів і порядку їх розміщення вирішують перший проректор та проректор з наукової роботи.

4. Зміст та порядок наповнення

4.1. Структура та зміст Репозитарію визначаються відповідно до наукового та освітнього процесів Академії.

4.2. До Репозитарію можуть бути залучені такі види академічних текстів:

- дисертації на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій, що захищені працівниками ХДАК;
- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти;
- статті в наукових виданнях, у тому числі всі статті, на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- наукові публікації працівників Академії, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарії з боку видавництв;
- монографії, підручники, лекційні та методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій;
- інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.

4.3. Твори, які рекомендовані до видання вченою радою Академії у видавництві ХДАК або інших видавництвах, а також ті, на підготовку яких безпосередньо були використані бюджетні кошти, передаються до Репозитарію в обов'язковому порядку. При цьому автори заздалегідь повинні повідомляти видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує Академія, у тому числі і щодо розміщення творів у Репозитарії, враховувати вищезазначене при укладанні договорів з видавництвами.

4.4. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які текстові дані, електронні числові дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедійні ресурси.

4.5. Хронологічні рамки для Репозитарію не встановлюються.

4.6. За рівнем доступності документи в Репозитарії можуть бути у відкритому доступі або, за бажанням автора, в авторизованому доступі.

4.7. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором. Для отримання можливості самоархівування автор повинен зареєструватись та отримати відповідні права для роботи. Після реєстрації авторові надаються права депозитора.

4.8. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки. За дорученням автора його твір може розмістити у Репозитарії депозитор-бібліотекар. При цьому автор надає в бібліотеку електронну версію твору у файловому форматі, що підтримується програмним забезпеченням.

4.9. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання такі формати в кожному з видів ресурсів:

Ресурс	Файловий формат	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Презентація	MPPowerPoint	ppt
Таблиця	MEExcel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	MP3	mp3
Відео	AVI	avi

4.10. Твори, що передаються у Репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією мовою оригіналу та ключовими словами українською та англійською мовами. Для вже опублікованих матеріалів обов'язковим є додавання бібліографічного опису.

4.11. Роботи аспірантів, магістрантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється в Репозитарії і підтверджує свою рекомендацію.

5. Авторський договір

5.1. Твір розміщується в Репозитарії після укладання між автором та Академією в особі ректора Авторського договору, за яким особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернеті.

5.2. Підписуючи Авторський договір, автор передає Академії на безоплатній основі невиняткові права на використання твору:

- на внесення твору в базу даних Репозитарію;
- на відтворення твору чи його частин в електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в Інтернеті.

5.3. Для службових творів, збірників наукових праць, матеріалів конференцій (семінарів, круглих столів) ХДАК, статті з наукових періодичних видань, віднесені до Переліку фахових видань і розміщених на платформі Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, договір з автором (авторами) не укладається.

5.4. В Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу в Репозитарії, він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

5.5. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору в Репозитарії лише йому належать виняткові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

5.6. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Академії всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

5.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови договору, розміщуючи такий твір у Репозитарії.

5.8. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору в Репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. У такому випадку він сам або за допомогою уповноваженого працівника бібліотеки вилучає роботу з Репозитарію.

6. Прикінцеві положення

6.1. Усі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора про внесення змін та доповнень або затвердження нової редакції Положення.

6.2. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.